

sent 2 juni 2014

2012/AR/2979

I. Bestreden beslissingen – Rechtspleging in hoger beroep

1.

Het hoger beroep is tijdig en regelmatig naar de vorm ingesteld bij verzoekschrift van 19 november 2012.

Het is gericht tegen zowel het tussenvonniss van 22 november 2011 als het eindvonnis van 11 september 2012 dat door de rechtbank van eerste aanleg te Oudenaarde werd gewezen in de zaak AR 10/947/A.

Een akte van betekening wordt niet voorgelegd, evenmin wordt er voorgehouden dat er een betekening werd verricht.

Partijen zijn gehoord op de openbare terechtzitting van 5 mei 2014 en het hof nam kennis van de neergelegde conclusies en stukken.

II. Feiten – procedure in eerste aanleg

2.

PAGE 01-00000013095-0002-0010-01-01-4

55235

Mevrouw Jacqueline [REDACTED], huidige appellante, was zaakvoerder van de BVBA Elektro [REDACTED], een groot- en kleinhandel in elektrische huishoudelijke apparaten.

Bij vonnis van de rechtbank van koophandel te Oudenaarde d.d. 30 juli 2010 werd de BVBA Elektro [REDACTED] in staat van faillissement verklaard en werd mr. Marcel Manderick aangesteld als curator.

Op 18 augustus 2010 diende de BVBA Blondeel-Ameye een aangifte van schuldvordering in voor een bedrag van € 3.269,88, welke vordering werd opgenomen in het gewoon passief.

Met een brief van 27 augustus 2010 deelde de curator mee dat de chirografaire schuldeisers op geen dividend kunnen rekenen, zodat zijn brief kon worden gebruikt als fiscaal attest.

3.

Met de inleidende dagvaarding d.d. 17 september 2010 vorderde de BVBA Blondeel-Ameye de veroordeling van Jacqueline [REDACTED] tot betaling van een bedrag van € 3.269,88, meer de wettelijke interesten vanaf 31 juli 2010 tot 17 september 2010, vanaf dan de gerechtelijke interesten aan de wettelijke interestvoet tot de dag van algehele betaling.

BVBA Blondeel-Ameye baseerde voormelde vordering op de hoofdelijke en persoonlijke aansprakelijkheid van Jacqueline [REDACTED], als gewezen zaakvoerder van de BVBA Elektro [REDACTED], voor alle schade die het gevolg is van de overtreding van de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen of van de statuten van de vennootschap.

BVBA Blondeel-Ameye beriep zich meer in het bijzonder op (1) het niet toepassen van de door artikel 332 W.Venn. voorziene alarmbelprocedure en (2) het niet naleven van de verplichting tot het neerleggen van de jaarrekeningen waarin artikel 98 W.Venn. voorziet, dit alles onverminderd de toepassing van artikel 265 § 1 W.Venn..

Mevrouw Jacqueline [REDACTED] vorderde de afwijzing van voormelde veroordeling met veroordeling van de BVBA Blondeel-Ameye tot betaling van de gedingkosten.

4.

In het tussenvonnissen van 22 november 2011 oordeelde de eerste rechter vooreerst dat de BVBA Blondeel-Ameye faalt in haar bewijslast als zou mevrouw Jacqueline [REDACTED] op het ogenblik van de bestelling van de BVBA Blondeel-Ameye van 5 augustus 2009 redelijkerwijs kennis hebben gehad dat het netto-actief van de vennootschap alsdan was gedaald tot onder de helft van het maatschappelijk kapitaal, en de alarmbelprocedure had moeten toepassen.

55236

Wel weerhield de eerste rechter al de aansprakelijkheid van mevrouw Jacqueline Raedt voor de in hoofde van de BVBA Blondeel-Ameye veroorzaakte schade ingevolge het niet tijdig neerleggen van de jaarrekeningen waarin artikel 98 W.Venn. voorziet.

Waar nog onduidelijkheid bestond over (1) een mogelijke afkorting van 1.500,00 EUR die door de BVBA Blondeel-Ameye mogelijks niet werd verrekend en (2) een mogelijks financieel voordeel ingevolge de fiscale aftrekbaarheid en BTW-verrekening van de niet-inbare schuld, heropende de eerste rechter de debatten teneinde partijen toe te laten hieromtrent standpunt in te nemen.

5.

In het eindvonnis van 11 september 2012 stelde de eerste rechter vast dat de BVBA Blondeel-Ameye weerlegde dat het voorschot van € 1.500,00 niet in mindering zou zijn gebracht en dat uit het voorgelegde stuk blijkt dat het door de rechtbank aangehaalde fiscaal voordeel niet in mindering kan gebracht worden.

De eerste rechter veroordeelde Jacqueline [REDACTED] dan ook tot betaling aan de BVBA Blondeel-Ameye een bedrag van € 3.269,88, meer de gerechtelijke interesten aan de wettelijke interestvoet vanaf 17 september 2010 (datum dagvaarding) en meer de gedingkosten.

III. Grieven/voorwerp van het hoger beroep

6.

Voor een omstandige uiteenzetting van de grieven en de argumentatie van partijen verwijst het hof naar de beroepsakte en de conclusies voor partijen.

6.1.

Kort samengevat argumenteert Jacqueline [REDACTED] dat :

- de schade van de BVBA Blondeel-Ameye niet in oorzakelijk verband staat met het feit dat de jaarrekeningen van de BVBA Electro [REDACTED] niet werden neergelegd,
- ondergeschikt, het gevorderde schadebedrag niet in aanmerking kan worden genomen en rekening dient te worden gehouden met het financieel voordeel ingevolge de fiscale aftrekbaarheid en BTW-verrekening van de niet-inbare schuldvordering.

55237

Mevrouw Jacqueline [REDACTED] vordert dan ook de inwilliging van haar hoger beroep en de afwijzing van de oorspronkelijke vordering van de BVBA Blondeel-Ameye, met veroordeling van de BVBA Blondeel-Ameye tot de gedingkosten.

6.2.

BVBA Blondeel-Ameye besluit tot de ongegrondheid van het hoger beroep.

Zij vordert de integrale bevestiging van het bestreden vonnis, desgevallend op basis van andere gronden, met veroordeling van Jacqueline [REDACTED] tot de gedingkosten.

Meer in het bijzonder argumenteert de BVBA Blondeel – Ameye dat, anders dan de eerste rechter oordeelde, de aansprakelijkheid van mevrouw Jacqueline [REDACTED] ook op grond van de miskenning van artikel 332 W.Venn., het niet toepassen van de alarmbelprocedure, dient te worden weerhouden.

IV. Beoordeling

7.

Op volgende relevante overwegingen weerhield de eerste rechter in het tussenvonnis van 22 november 2011 de aansprakelijkheid van mevrouw Jacqueline [REDACTED] uit hoofde van het niet tijdig neerleggen van de jaarrekeningen :

"[BVBA Blondeel-Ameye] voert tevens aan dat [mevrouw Jacqueline [REDACTED]] in gebreke is gebleven om de jaarrekeningen tijdig neer te leggen.

Het niet tijdig neerleggen van een jaarrekening vormt een schending van een resultaatsverbintenis die door het Wetboek van Vennootschappen wordt opgelegd aan de bestuurders; de rechter heeft geen beoordelingsbevoegdheid (Rb. Kooph. Tongeren, 15 januari 2005, R.W. 2008- 2009, 504). Die verplichting houdt in dat de bestuurders en zaakvoerders, ingevolge de vennootschapswetgeving, ertoe gehouden zijn de jaarrekeningen neer te leggen binnen dertig dagen nadat ze door de algemene vergadering werden goedgekeurd, en ten laatste zeven maanden na de datum van afsluiting van het boekjaar, zijnde 30/03/2008 voor het boekjaar 01/10/2006-30/09/2007 en 30/03/2009 voor het boekjaar 01/10/2007-30/09/2008.

In toepassing van art. 98 W.Venn. wordt vermoed dat de schade die derden hebben geleden door dit verzuim werd veroorzaakt, meer bepaald wordt ervan uitgegaan dat derden indien zij kennis hadden gehad van de financiële toestand van de vennootschap, zij niet meer zouden hebben gecontracteerd met die vennootschap.

55238

Uit geen enkel stuk blijkt dat die algemene vergadering van de BVBA Electro [REDACTED] is bijeengeroepen, en al evenmin dat de algemene vergadering na 30 maart 2007 nog een jaarrekening goedkeurde.

Het enkele gegeven dat [BVBA Blondeel-Ameye] die bestelling op 5 augustus 2009 plaatste én nadien tot betaling van een voorschot ten belope van 3.000 euro overging, ofschoon alsdan reeds het verzuim van het tijdig neerleggen van de jaarrekening vaststond, volstaat naar het oordeel van de rechtbank niet om het causaliteitsvermoeden opgenomen in artikel 98 Venn.W. te doorbreken.

[Mevrouw Jacqueline [REDACTED]] legt trouwens geen bewijs voor dat de jaarrekening van 30/03/2009 (desgevallend door de curator in toepassing van art. 54 Faillissementswet op te maken) voor het boekjaar 01/10/2007-30/09/2008 nog geen aanwijzingen zou hebben bevat van die aard dat [BVBA Blondeel-Ameye] de kwestige bestelling op 5 augustus 2009 niet zou hebben geplaatst, mocht deze jaarrekening wel zijn gepubliceerd.

Het standpunt van [mevrouw Jacqueline [REDACTED]] dat de schade voor [BVBA Blondeel-Ameye] is ontstaan ingevolge haar eenzijdige opzegging van de bij de BVBA Electro [REDACTED] geplaatste bestelling, wordt tegengesproken door het vonnis gewezen op 30 maart 2010 door de rechtbank van koophandel te Oudenaarde. Immers bij dit vonnis werd op vraag van [BVBA Blondeel-Ameye] een gerechtelijke ontbinding van de kwestige verkoopsovereenkomst ten nadele van de BVBA Electro [REDACTED] uitgesproken en werd deze vennootschap ook veroordeeld om schadevergoeding aan [BVBA Blondeel-Ameye] te betalen."

Het hof verwijst partijen naar voormelde overwegingen die het juist bevindt en hier als hernomen beschouwt.

De door mevrouw Jacqueline [REDACTED] in hoger beroep ontwikkelde grieven en argumentatie zijn niet van aard om aan voormelde overwegingen op enige wijze afbreuk te doen.

Mede in antwoord op deze grieven en argumentatie voegt het hof enkel nog het volgende toe.

7.1.

Het staat vast en mevrouw Jacqueline [REDACTED] betwist ook niet dat voor de boekjaren 01/10/2006-30/09/2007 en 01/10/2007-30/09/2008 geen jaarrekeningen werden neergelegd.

Dat dit gebrek aan neerlegging van de voormelde jaarrekeningen aan haar boekhouder zou dienen te worden toegeschreven is vooreerst een gratuite bewering die mevrouw Jacqueline [REDACTED] niet eens bewijst noch aannemelijk maakt.

Daarenboven is het niet de boekhouder, maar zijzelf die als zaakvoerder op de tijdige neerlegging van de jaarrekeningen diende toe te zien.

Naast artikel 92 W.Venn. dat de zaakvoerders of bestuurders verplicht om elk jaar een jaarrekening op te maken, bepaalt artikel 98 W.Venn. uitdrukkelijk dat de jaarrekening door toedoen van de bestuurders of de zaakvoerders moet worden neergelegd.

Dat vaststelling dat voor de hiervoor vermelde boekjaren geen jaarrekeningen werden neergelegd, houdt een onmiskenbare overtreding in van artikel 98 W.Venn., welke overtreding met een weerlegbaar causaliteitsvermoeden wordt gesanctioneerd.

7.2.

Samengevat komt de argumentatie van mevrouw Jacqueline [REDACTED] hierop neer dat het causaliteitsvermoeden hier is doorbroken door het feit dat op het ogenblik van het plaatsen van de bestelling op 5 augustus 2009 niets de BVBA Blondeel-Ameye ervan weerhield om voorafgaandelijk de jaarrekeningen te consulteren en zij alsdan had kunnen vaststellen dat er voor de boekjaren 01/10/2006-30/09/2007 en 01/10/2007-30/09/2008 geen jaarrekeningen werden neergelegd en de bestelling niet had moeten plaatsnemen.

In deze argumentatie, die de zaken op hun kop zet, kan mevrouw Jacqueline [REDACTED] niet worden bijgetreden.

Er kan in een normale commerciële context immers hoegenaamd niet worden geëist dat de BVBA Blondeel-Ameye bij elke transactie eerst de jaarrekeningen opvraagt van de vennootschappen waarmee handel wordt gedreven.

Het is niet omdat BVBA Blondeel-Ameye had kunnen vaststellen dat de jaarrekeningen voor de voormelde boekjaren niet werden neergelegd, zij dit als een knipperlicht voor het bestaan van mogelijke financiële problemen had moeten beschouwen en zich ervan had dienen te onthouden om de bestelling te plaatsen.

Overigens werd voor de BVBA Elektro [REDACTED] nog in februari 2007 de jaarrekening voor het boekjaar lopend tot 30.09.2005 neergelegd, en werd in februari 2008 ook nog de jaarrekening voor het boekjaar lopend tot 30.09.2006 neergelegd.

Zelfs indien zij de jaarrekeningen van de BVBA Elektro [REDACTED] had opgevraagd mocht BVBA Blondeel-Ameye in alle redelijkheid aannemen dat, zij het laattijdig, ook de jaarrekeningen voor de volgende boekjaren zouden worden neergelegd.

Waar mevrouw Jacqueline [REDACTED] daarenboven niet betwist dat de in februari 2008 neergelegde jaarrekening per 30.09.2006 verre van onheilspellend was, waren er naar het

oordeel van het hof geen redenen op grond waarvan de BVBA Blondeel-Ameye zich van het plaatsen van de bestelling had dienen te onthouden.

Er kan in hoofde van BVBA Blondeel-Ameye dan ook geen miskennis van de door mevrouw Jacqueline [REDACTED] aangehaalde onderzoeks- en consulteringsplicht worden weerhouden waardoor het causaliteitsvermoeden van artikel 98 W.Venn. zou zijn doorbroken.

De door mevrouw Jacqueline [REDACTED] nog aangehaalde rechtspraak van de rechtbank van koophandel te Leper kan daaraan geen afbreuk doen nu in dat concreet geval de schuldeiser wel degelijk kennis kon nemen van de dramatische financiële toestand van zijn contractspartij en hij, nadat een vervallen factuur onbetaald bleef, er niettemin voor gekozen heeft verder te blijven leveren.

Hier ligt evenwel geen enkel bewijs voor dat de BVBA Blondeel-Ameye kennis had, minstens kon hebben van de werkelijke financiële toestand van de BVBA Elektro [REDACTED], en niettemin de bestelling plaatste.

Door de jaarrekeningen niet neer te leggen, ontzegde mevrouw Jacqueline [REDACTED] zichzelf als zaakvoerder, maar ook de vennoten en de schuldeisers een instrument om de handel op te volgen en tijdig bepaalde problemen te detecteren om er desgevallend een passend gevolg aan te geven.

Mevrouw Jacqueline [REDACTED] kan dan ook bezwaarlijk ernstig voorhouden dat BVBA Blondeel-Ameye onvoldoende dilligent zou zijn opgetreden bij het plaatsen van de bestelling op 5 augustus 2009 en daardoor het causaliteitsvermoeden van artikel 98 W.Venn. is doorbroken.

7.3.

Ondergeschikt, voor wat de door de BVBA Blondeel – Ameye gevorderde en door de eerste rechter toegekende schadevergoeding betreft, argumenteert mevrouw Jacqueline [REDACTED] dat BVBA Blondeel – Ameye ingevolge het door de curator afgeleverde fiscaal attest ongetwijfeld een fiscaal voordeel heeft genoten dat in rekening dient te worden gebracht.

Terzake kan het hof enkel vaststellen dat :

- (1) de BVBA Blondeel – Ameye als stuk C een attest voorlegt van de burgerlijke vennootschap van accountants en belastingconsulenten Hugelier & Partners, en dat uit dit attest blijkt dat door de BVBA Blondeel – Ameye geen enkel bedrag aan BTW werd gerecupereerd en de aan BVBA Elektro Van Houtte betaalde voorschotten ook niet fiscaal in mindering werden gebracht,
- (2) mevrouw Jacqueline [REDACTED] dit attest niet formeel noch inhoudelijk ontmoet, laat staan tegenspreekt of betwist, en zich beperkt tot louter gratuite beweringen.

55241

In de gegeven omstandigheden dringt zich dan ook de vaststelling op dat de eerste rechter terecht oordeelde dat uit het voorgelegde attest naar genoegen van recht blijkt dat het door mevrouw Jacqueline [REDACTED] beweerde fiscaal voordeel in hoofde van de BVBA Blondeel – Ameye niet in aanmerking kan worden genomen om op de gevorderde schadevergoeding in mindering te worden gebracht.

7.4.

Waar de bevestiging van de bestreden vonnissen houdende toekenning van de vordering van de BVBA Blondeel-Ameye op grond van de miskening van artikel 98 W.Venn. zich opdringt, hoeft niet verder te worden ingegaan op de bijkomende door BVBA Blondeel-Ameye nog ingeroepen en in hoger beroep gehandhaafde rechtsgrond, namelijk het niet naleven van de alarmbelprocedure (artikel 332 W.Venn.).

Het al dan niet bijkomend in aanmerking nemen van deze rechtsgrond kan aan de reeds op grond van artikel 98 W.Venn. toegekende vordering immers niets toevoegen.

8.

In toepassing van de artikelen 1042, 1017 en 1022 Ger.W. verwijst het hof mevrouw Jacqueline [REDACTED], als in het ongelijk gestelde partij, in de gedingkosten van het hoger beroep.

**OP DEZE GRONDEN,
HET HOF,**

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Rechtdoende op tegenspraak.

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk maar niet gegrond,

Bevestigt de bestreden vonnissen,